

Suomen kestävän kasvun ohjelma

**Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen
kansallinen palvelukonsepti
(investointi 4)
Loppuraportti**

THL:n kansallinen projekti
(16.12.2025)



Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Asiakirjan tiedot

Asiakirja sisältää loppuraportin seuraavien projektien osalta (projektien nimet ja numerot sopimusliitteessä)	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti (Liite 12, digiosio)		
Pilari ja investointi, jota loppuraportti koskee	Pilari 4 ja investointi 4 (huom. Investoinnin 2 osuus raportoitu eri aikataululla, 29.11.2024 ja päivitys hyväksytty 6.11.2025)		
Sopimuksen Vahva-nro (VN/1156/2022)			
Sopimustoimijaorganisaatio	Terveystiedot ja hyvinvoinnin laitos		
Laatija / yhteyshenkilö	Pia Hakamäki, Tapani Kauppinen, Tuija Ylitörmänen ja Emilia Kollander	Yhteystiedot (pnro ja sposti)	Yhteystiedot/ Pia Hakamäki puh. 029 524 7403, etunimi.sukunimi@thl.fi

Sisällysluettelo

1 Tiivistelmä hankkeen tuloksista	4
6 Investointi 4: Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot...	5
6.1 Digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton vaikutukset	5
6.1.1 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisulla on lisätty palvelutuotannon resurssitehokkuutta ja edistetty palvelujen saatavuutta?	5
6.1.2 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisulla on tuettu ongelmien varhaista tunnistamista ja lisätty ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?	6
6.1.3 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisulla on mahdollistettu moniammatillisten palvelujen laajempi tarjonta ja erityisosaamisen jakaminen eri alueiden ja palvelujen järjestäjien kesken?	6
6.1.4 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisulla on mahdollistettu asiakkaiden roolin vahvistaminen ja sitä kautta tehostuminen ja vaikuttavuuden kasvu?	8
6.2 Kansalaisten digitaaliset palvelut	9
6.2.7 Miten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin digitaalisen ratkaisun kehittäminen on edennyt?	9
Tavoitteet ja nostoja niiden saavuttamisesta	10
Tavoitteiden yhteiset toimenpiteet, vaikutukset ja hyödyt	15
Keskeiset toimenpiteet (suluissa tavoitteet, joihin toimenpide kohdistuu)	15
Vaikutukset	16
Hyödyt	16
Jatkotoimet	17
Seurantatietoa palvelutarjottimien käyttöönotosta	18

1 Tiivistelmä hankkeen tuloksista

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti -projekti on osa Kestävän kasvun ohjelmaa ja toteutettiin vuosina 2022–2025. Projektin konkreettisina tavoitteina oli hyvinvointialueiden kehittämistyön tuki ja ohjaus, kansallisen palvelukonseptin yhteinen määrittely, hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden saavutettavuuden ja löydettävyyden parantaminen, digitaalisten palvelutarjottimien kehittämisen tukeminen sekä yhteyksien vahvistaminen alueellisiin asiakas- ja palveluohjausprosesseihin.

Vuonna 2023 tuotettiin ”Hyvinvointia edistävä toiminta helposti löydettäväksi” - palvelukonsepti. Se linjasi ja ohjasi kehittämistyötä kansallisella ja alueellisella tasolla. Tämän tiedonhallinnallisen julkaisun pohjalta hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungissa on kehitetty integroidut toimintamallit (asiakas- ja palveluohjaus) ja toimintamallia tukevat digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet. Suurin osa hyvinvointialueista käyttöönotti palvelutarjottimensa joulukuun 2024 ja maaliskuun 2025 välisenä aikana. Syyskuussa 2025 palvelutarjottimet olivat käyttöönotetut koko Suomessa.

THL:n koordinoimaan kehittämistyöhön sitoutui ja osallistui aktiivisesti kaikki hyvinvointialueet, laajasti Suomen Terve kunta –verkoston kuntia, järjestöjä ja kansallisia toimijoita. Verkostomaiset yhteistyötä tukevat toimintatavat luotiin yhteistyön ja tiedonkulun tueksi. Erityisesti kansallinen kehittäjä- ja digiverkosto sekä alueiden yhteyshenkilöt ovat tukeneet tuloksellista yhteistyötä ja toimintamallien jalkautusta osaksi pysyvää ylläpitoa. THL:n kansallinen projekti on tarjonnut aluehankkeille tukea puolivuositaisella arviointityöllä, koulutuksilla sekä yhteisen keskustelun tapaamisten välillä mahdollistavalla Teams-kanavalla. Erityisesti tuotetuissa materiaaleissa ja julkaisuissa on kuunneltu aluehankkeiden, kuntien ja järjestötoimijoiden tarpeita ja toiveita. THL:n verkkokoulutus on julkaistu lokakuussa 2025 ja sen ylläpito jatkuu THL:ssä hanketyön päätyttyä.

Puolivuositaiset arvoinnit osoittivat myönteistä kehitystä hankkeen sisältöjen etenemisessä. Hyvinvointia tukevat asiakas- ja palveluohjauksen käytännöt ovat vakiintumassa osaksi alueellisia sosiaali- ja terveysten palveluja. Kehitetyt alueelliset toimintamallit ja niitä tukevat digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet lisäävät ja selkiyttävät asiakkaiden ohjautumista hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistäviin palveluihin ja toimintaan. THL:n tukemana myös ammattilaisten osaamista on vahvistettu monikanavaisella koulutuksella ja viestinnän keinoin. Jatkossa erityisesti kehitettyjen uusien digitaalisten ratkaisujen eli hyvinvoinnin palvelutarjottimien ylläpitoon, pienkehittämiseen ja käyttöönottojen laajentamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Näiden työvälineiden ylläpito toteutuu osana hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin vuosittaisia ja valtuustokausittaisia toiminnan johtamista, seuranta- ja arviointia.

6 Investointi 4: Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot

6.1 Digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton vaikutukset

(Kaikki kansalliset toimijat (THL, Kela, DF, DVV, TTL) vastaavat alla oleviin neljään kysymykseen 6.1.1 – 6.1.4.)

6.1.1 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on lisätty palvelutuotannon resurssitehokkuutta ja edistetty palvelujen saatavuutta?

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kansallisen projektin ja alueellisten hankkeiden yhteistyönä tuotettiin keväällä 2023 Hyvinvointia edistävä toiminta helposti löydettäväksi -palvelukonsepti. Konseptin keskeiset osa-alueet ovat 1) monialaiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) palvelut ja toiminta, 2) hyte-digialusta ja muut digitaaliset ratkaisut sekä 3) monialainen asiakas- ja palveluohjaus. Konseptissa määriteltiin paitsi keskeiset käsitteet ja lähtökohdat myös yhteinen tavoitetila kehittämistyölle vuonna 2023. Palvelukonsepti on suunnannut ja tukenut sekä kansallista että koko Suomen kattavaa alueellista kehittämistyötä vuosina 2023–2025. On hyvä huomioida, että projektin kehittämistyön tulosten kokonaisuus perustuu myös Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kokonaisarkkitehtuurin sekä lukuisiin muihin eri ministeriöiden, toimialojen ohjeistuksiin ja suosituksiin.

Digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet ovat eri toimijat yhteen kokoavia alustoja. DigiFinland kehitti hankekautena Tarmoa-nimisen kansallisen digitaalisen palvelutarjottimen. Osa hyvinvointialueista päätyi kehittämään Tarmoaan sijaan oman palvelutarjottinratkaisun. Alueet tekivät päätöksen oman päätöksentekojärjestelmän mukaisesti, mutta heillä oli kaksi vaihtoehtoa vain siinä tapauksessa, mikäli alueella oli jo ennen hankekautta käytössään digitaalinen hyvinvoinnin monialainen palvelutarjottin. Tällöin he saattoivat käyttää valtionavustusta sen päivittämiseen kansallisten kriteerien mukaiseksi.

Palvelutarjottimien avulla voidaan lisätä laajasti asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta, mutta myös joidenkin palveluiden resurssitehokkuutta. Resurssitehokkuutta voidaan lisätä esimerkiksi lisäämällä hoidon jatkuvuutta, vähentämällä turhia vastaanottoja, tehostamalla hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistä osana sosiaali- ja terveystalveta. Lisäksi teknisemmästä ylläpidon näkökulmasta digitaalisten palvelutarjottimien käyttöönotto voi vapauttaa ammattilaisten aikaa tietojen päivittämisen keskittyessä Suomi.fi Palvelutietovarantoon sekä siihen liittyviin integraatioihin. Samaan aikaan vaikutukset ovat heterogeenisiä eli hyödyt riippuvat tarjottimien toimivuudesta, tietojärjestelmien yhteen toimivuudesta sekä asukkaiden ja ammattilaisten digiosaamisesta. Myös palvelutarjottimien käyttöönottojen laajuus ja toimintamallien skaalautuvuus vaikuttaa hyötyihin. Kehitettyjen digitaalisten hyvinvoinnin palvelutarjottimien seuranta- ja arviointitietoa raportoidaan luvussa 6.2.

Kansallisen hyte-palvelukonseptin mukaiset digitaalisten hyvinvoinnin palvelutarjottimien tulee olla laajasti käytettävissä. Selvityksissä on tarkennettu hyvinvointiyhteiskunnan digipalvelujen käyttöön vaikuttavia tekijöitä tutkimuskirjallisuuden näkökulmasta. Toisin sanoen digitaalisten palvelutarjottimienkin käyttöön tulee olla saatavissa tukea ja apua. Ne eivät korvaa tai korjaa puuttavia sosiaali- ja terveystalveta. Kokonaisuudessaan digitaalisten palvelujen kypsyystaso

hyvinvointialueilla on edennyt ja vahvistunut kehittämistyön aikana. Erityisesti vaatimustenmukaisuus ja turvallisuus ovat jo hyvällä tasolla koko maassa.

6.1.2 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on tuettu ongelmien varhaista tunnistamista ja lisätty ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tarkoittaa toimintaa, jonka tavoitteena on vahvistaa ihmisten mahdollisuuksia huolehtia omasta ja läheistensä hyvinvoinnista ja terveydestä. Se on lakisääteinen tehtävä, joka kuuluu yhteisesti sekä hyvinvointialueille että kuntien kaikille toimialoille. Hyvinvointi ja terveys syntyvät ihmisten arjessa – kotona, työssä, kouluissa ja muissa arjen ympäristöissä. Niitä voidaan vahvistaa juuri näissä yhteyksissä. Ennaltaehkäisevää ja edistävää työtä tehdään monella tasolla. Työ tehdään kuntien ja hyvinvointialueiden palveluissa sekä järjestöjen ja muiden toimijoiden toiminnassa. Koska hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on luonteeltaan monialaista yhteistyötä ja sen asiakas- ja palveluohjauksen tueksi on kehitetty digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin kehittämistyö alueellisissa hankkeissa rakentui kahden keskeisen kehittämiskokonaisuuden varaan, jotka olivat: monialainen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli ja digitaalinen palvelutarjotin. THL:n arviointikoosteen perusteella digitaalinen palvelutarjotin oli osana kaikkien alueellisten hankkeiden (22 kpl, 100 %) monialaisen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallikuvauksia keväällä 2025. Kaikki alueelliset hankkeet kuvasivat toimintamallinsa Innokylään ja siellä ne ovat kaikkien avoimesti hyödynnettävissä. Osa toimintamalleista on edennyt myös THL:n koordinoimaan HYTE-toimintamallien vertaisarviointiprosessiin.

6.1.3 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on mahdollistettu moniammatillisten palvelujen laajempi tarjonta ja erityisosaamisen jakaminen eri alueiden ja palvelujen järjestäjien kesken?

Palvelutietovarannon integrointi

Digi- ja väestötietoviraston (DVV) ylläpitämä kansallinen Suomi.fi palvelutietovaranto (PTV) on integroitu osaksi hyvinvoinnin digitaalisia palvelutarjottimia. Palvelutietovarantoa hyödynnetään esimerkiksi DigiFinland Oy:n Tarmoa-palvelussa sekä hyvinvointialuekohtaisissa ja Helsingin kaupungin ratkaisuihin. THL:n projektiryhmä oli hankeajan mukana Palvelutietovarannon kehittämistyössä tiiviisti, ja myös luokituksen jatkokehittämistarpeita tunnistettiin. Palvelutietojen laadun ja luotettavuuden ensimmäinen systemaattinen arviointi julkaistiin vuoden 2024 aineistosta ja prosessi uusittiin DVV:n toimesta vuonna 2025. THL ja muut kansalliset kumppanit tuottivat yhteistyössä monipuolista viestinnällistä materiaalia PTV:n palvelutietokuvausten laatimisen ja tunnettavuuden lisäämiseksi.

Kirjaamisen tuki

Kehittämistyön aikana onnistuttiin kehittämään myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedonhallintaa ja tiedonhallinnan yhteistyötapoja. Keväällä 2024 THL teki kartoituksen alueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kirjaamisen tarpeista.

Kartoituksessa selvisi, että hyvinvointialueet toivoivat sote-palveluiden johtamisen apuvälineeksi mahdollisuutta tuottaa seurantatietoa edistävästä ja ehkäisevässä toiminnasta osana terveydenhuollon ammattilaisten työtä. Selvityksen aikaan esimerkiksi kulttuurihyvinvointiin liittyvän ohjauksen ja neuvonnan kirjaaminen ja seuranta kansallisesti ei ollut mahdollista. Alueilla oli käytössä edistävän ja ehkäisevän toiminnan seurantaan omia kirjaamiskoodeja ja ohjeita. Seurantatietoa ei kuitenkaan kertynyt kansallisesti.

Kirjaamista mahdollistavat uudet OAB-koodit (OAB61–OAB64) selkeyttävät tiedon laatua, vertailtavuutta ja tukee alueellista tiedolla johtamista jatkossa. Lisäksi koodistojen yhtenäinen käyttö voi edesauttaa kansallista seuranta- ja vaikuttavuustarkastelua jatkossa esimerkiksi Suomen HYTE-kerrointoimen kaltaisten prosessi- ja tulosindikaattoreiden näkökulmasta.

Uudet koodit ovat tarkemmin:

- OAB61 Kulttuurihyvinvoinnin neuvonta ja ohjaus : Kulttuurihyvinvointi otetaan puheeksi asiakkaan kanssa. Asiakkaalle voidaan antaa myös kulttuurihyvinvointiin liittyvää ohjausta ja neuvontaa, jossa asiakas ohjataan kulttuuripalveluihin tai -toimintaan.
- OAB62 Luontopalvelujen ja lähiluonnossa liikkumisen neuvonta ja ohjaus : Luontopalvelut ja lähiluonnossa liikkuminen otetaan puheeksi asiakkaan kanssa. Asiakkaalle annetaan luontopalveluihin ja lähiluonnossa liikkumiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.
- OAB63 Hyvinvoinnin neuvonta ja ohjaus tai hyvinvointilähete : Kokonaisvaltainen hyvinvointi otetaan puheeksi asiakkaan kanssa. Asiakkaalle voidaan antaa kuntien ja järjestöjen hyvinvointipalveluihin liittyvää neuvontaa ja ohjausta tai hyvinvointilähete.
- OAB64 Digitaalisiin itse- ja omahoitopalveluihin liittyvä neuvonta ja ohjaus : Asiakkaan ohjaus digitaalisten itse- ja omahoitopalvelujen pariin hänen oman hyvinvointinsa ja terveytensä edistämiseksi.

Uusien toimenpidekoodien myötä hyvinvointialueet voivat ensimmäistä kertaa seurata kansallisesti yhtenäisillä OAB-koodeilla asiakas- ja palveluohjausta erilaisiin hyvinvointia ja terveyttä tukeviin palveluihin, joita kunnat ja järjestöt ja muut toimijat tarjoavat.

Koulutuskokonaisuus ja verkkokoulu kaikkien käyttöön

Osana Suomen kestävä kasvun ohjelmaa kehitettiin koulutuskokonaisuus tiiviissä yhteistyössä viiden hyvinvointialueen kanssa. Koulutuksen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) ammattilaisten valmiuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä ennaltaehkäisevän työotteeseen soveltamiseen. Lisäksi koulutus toimii tukena RRP-hankkeissa kehitettyjen toimintamallien ja digiratkaisujen käyttöönotossa ja juurtumisessa osaksi alueellista toimintaa.

Koulutuksen suunnittelu ja materiaalien tuottaminen käynnistettiin tammikuussa 2024. Kesäkuussa toteutettiin neljän koulutusvideon kuvaukset yhteistyössä alueiden hanketyöntekijöiden kanssa. Koulutus on perustietopaketti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Ammattilaisten ja esihenkilöiden laaja osallistaminen suunnitteluun on varmistanut koulutuksen käytännölläisyyden ja hyödynnettävyyden, ja kohderyhmän taustan huomioiminen mahdollisti sisällön kohdentamisen tarkoituksenmukaisesti. Syksyn aikana toteutettiin pilottikoulutuksia monipuolisissa toimintaympäristöissä, ja niihin osallistui yhteensä noin sata ammattilaista ja esihenkilöä hyvinvointialueilta.

Koulutus koettiin hyödylliseksi, ja se tarjosi osallistujille konkreettisia työkaluja asiakkaiden tarpeiden ja tavoitteiden kokonaisvaltaiseen ja asiakaslähtöiseen huomioimiseen. Osallistujilta kerätty palaute hyödynnettiin koulutuksen jatkokehittämisessä.

Koulutuskokonaisuus tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistamista vahvistamalla ennaltaehkäisevän työn merkitystä ja asiakaslähtöistä toimintakulttuuria. Koulutuksen laajentamiseksi ja saavutettavuuden varmistamiseksi kehitettiin verkkokoulutus, joka tarjoaa laajasti saatavilla olevan oppimisympäristön. Verkkokoulutus *Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteet* sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, koostuu neljästä teemasta: yhteinen vastuu, valintoihin vaikuttaminen, yhteistyön rakentaminen sekä asiakas- ja palveluohjaus. Verkkokoulutus sisältää infovideoita, diaesityksiä sekä harjoituksia, jotka tukevat oppimista monipuolisesti. Sen suorittaminen kestää noin 2–3 tuntia. Verkkokoulutusta suositellaan hyödyntäväksi myös kunnille ja järjestöille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen osa vaikuttavaa ja kustannustehokasta palvelua. Ammattilaisten osaamisen kehittäminen edellyttää koulutusratkaisuja, jotka ovat helposti saavutettavia, skaalautuvia ja ajankohtaisia, ja jotka tukevat strategisesti ennaltaehkäisevän työn vahvistamista sekä palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Verkkokoulutus tarjoaa tähän rakenteellisen ratkaisun, joka tukee hyvinvointialueiden strategisia tavoitteita ja edistää palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteet – koulutuksen näkyvyyttä on lisätty THL:n viestinnän kanssa kattavalla markkinoinnilla eri medioissa ja sidosryhmissä. Lisäksi aiheesta on hyväksytty tiivistelmä kansainväliseen European Public Health – konferenssiin Helsingissä 2025.

6.1.4 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on mahdollistettu asiakkaiden roolin vahvistaminen ja sitä kautta tehostuminen ja vaikuttavuuden kasvu?

Kansallisen projektin tavoitteena oli, että asukkaat löytävät hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut ja toiminnan varhemmin, ja näin ainakin osa sosiaali- ja terveystarpeiden tarpeesta väistyy, vähenee tai siirtyy eteenpäin elämänsäkaarella. Julkaistut digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet tarjoavat asukkaalle helpon ja vaivattoman pääsyn hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin jatkossa. Digitaaliset palvelutarjottimet kokoavat yhteen tiedon kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueiden hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävästä palveluista ja toiminnasta, jolloin asukas voi vaivattomasti löytää juuri itselleen sopivia itse- ja omahoidon työkaluja, ilman kirjautumista. Palvelutarjottimelta asukkaat ja ammattilaiset voivat löytää tietoa muun muassa liikunta-, luonto- ja kulttuuripalveluista. Asukas voi itse päättää, hakeeko vain tietoa vai myös palveluja itsenäisesti tai ammattilaisen tukemana osana asiakas- ja palveluohjausta. Näin vahvistetaan itsemääräämisoikeutta ja mahdollistetaan yksilöllinen ja oikea-aikainen tuki. On kuitenkin tärkeää huomioida, että digitaaliset palvelut eivät välttämättä sovellu kaikille asiakasryhmille. Rinnalle tarvitaan myös muita saavutettavia ja henkilökohtaisia palvelumuotoja, jotta jokainen saa tarvitsemansa tuen omista lähtökohdistaan käsin.

THL:n kansallinen projekti on tukenut aluehankkeita asiakasroolin vahvistamisessa osana kehittämistyötä eri tavoin. Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopiston asiantuntijoiden kanssa yhteistyön tuloksena on esimerkiksi julkaistu THL:n sosiaalisen markkinoinnin opas ja sen viestintäkampanja. THL myös toteutti kehittämistyön alkuvaiheessa keväällä 2023 kaksi asukastilaisuutta yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Tällä haluttiin varmistaa asukkaiden, eli kohderyhmän äänen kuuluminen myös kehittämistyön alkuvaiheesta alkaen. Ikääntyneille suunnattu asukastilaisuus toteutettiin Pohjois-Savon hyvinvointialueella ja nuorille aikuisille suunnattu tilaisuus Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Tilaisuuksissa kerättiin asukkaiden konkreettisia näkemyksiä ja tarpeita, joita hyödynnettiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonseptin ja digitaalisten ratkaisujen kehittämistyössä. Asukkaiden näkemyksiä saatiin valmisteluun myös hyte-palvelukonseptin avoimen kommentointikierroksen kautta keväällä 2023.

Palvelutarjottimien ensivaiheen käyttökokemuksia raportoidaan luvussa 6.2.7. Lisäksi alla näkyvässä taulukossa 1. on avoimia palautteita THL:n asiantuntijoilta syksyllä 2025. Ensivaiheen palautteita digitaalisten palvelutarjottimien käytössä saatiin yhteensä 43 asiantuntijalta eri puolilta Suomea ja palautteet raportoitii eteenpäin alueiden kehittämistyöstä vastaaville yhteyshenkilöille THL:n koordinoimassa kehittäjätapamisessa 10/2025.

Taulukko 1. Digitaalisten palvelutarjottimien käyttäjäpalautteita THL:n asiantuntijoilta syksy 2025.

Muutamia palautteita Tarmoan tai muun palvelutarjotin ratkaisun testikäyttäjiltä
“Kiva, raikas visuaalinen ilme” “Selkeä, monipuolinen palvelutarjotin. Reaaliaikaisuus.” “Hyviä mielen hyvinvoinnin työkaluja!” “Selkeästi teemoittain palvelut” “Liikunta iäkkäille” “TARMOA on tervetullut alusta!” “Selkeät hyvät teemat.” “Ainakin Tarmoa.fi hienosti rakennettu palvelu ja löytyy haluamani.”

6.2 Kansalaisten digitaaliset palvelut

6.2.7 Miten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin digitaalisen ratkaisun kehittäminen on edennyt?

(THL liite 12)

Tässä luvussa raportoidaan yhteenveto kehittämisen digiosioista eli investoinnin 4. rahoituksella toteutetun kehittämistyön yhteenveto ja tavoitteiden toteutuminen sekä seurantatietoa palvelutarjottimien käyttömääristä ja –kokemuksista.

Kestävän kasvun ohjelman Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti -projekti toteutettiin vuosina 2022–2025. Projektin tavoitteet THL:n tulossopimuksessa ja työsuunnitelmassa on konkretisoitu seuraaviksi:

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti määritellään
2. Hyvinvointia ja terveyttä tukevien monialaisten palveluiden löydettävyys ja yhdenvertainen saavutettavuus paranevat
3. Digitalisaatiota hyödyntävät yhteisöllisyyttä, osallisuutta, sosiaalista hyvinvointia sekä terveyttä edistävät palvelut ja järjestelmät kehittyvät hyvinvointialueilla yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa tuottaen lisääntyvää asiakashyötyä
4. *Tunnistetaan hyvinvoinnin monialaisen palvelukonseptin yhteys ja rajapinnat alueellisiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja palveluohjauksen prosesseihin (*Ei kuulu tähän digiosion raportointiin)
5. Kansallisten määritysten ja kriteerien mukainen alueellinen palveluratkaisu on otettu käyttöön hyvinvointialueilla.

Tavoitteet ja nostoja niiden saavuttamisesta

Tavoite 1. Kansallisen palvelukonseptin määrittely (Saavutettiin kokonaisuudessaan)

Toimenpiteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) projektin ja alueellisten hankkeiden yhteistyönä tuotettiin keväällä 2023 Hyvinvointia edistävä toiminta helposti löydettäväksi **-palvelukonsepti**. Konseptin keskeiset osa-alueet ovat 1) monialaiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) palvelut ja toiminta, 2) hyte-digialusta ja muut digitaaliset ratkaisut sekä 3) monialainen asiakas- ja palveluohjaus. Konseptissa määriteltiin paitsi keskeiset käsitteet ja lähtökohdat myös yhteinen tavoitetilä kehittämistyölle vuonna 2023. Palvelukonsepti on suunnannut ja tukenut kehittämistyötä vuosina 2023–2025. On hyvä huomioida, että projektin kehittämistyön tulosten kokonaisuus perustuu myös Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kokonaisarkkitehtuurin sekä lukuisiin muihin eri ministeriöiden, toimialojen ohjeistuksiin ja suosituksiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin kehittämistyö alueellisissa hankkeissa rakentui kahden keskeisen kehittämiskokonaisuuden varaan, jotka olivat: **monialainen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli** ja **digitaalinen palvelutarjotin**.

Digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet ovat eri toimijat yhteen kokoavia alustoja. DigiFinland kehitti hankekautena Tarmoa-nimisen kansallisen digitaalisen palvelutarjottimen. Osa hyvinvointialueista päätyi kehittämään Tarmoon sijaan oman palvelutarjotinratkaisun. Alueet tekivät päätöksen oman päätöksentekojärjestelmän mukaisesti, mutta heillä oli kaksi vaihtoehtoa vain siinä tapauksessa, mikäli alueella oli jo ennen hankekautta käytössään digitaalinen hyvinvoinnin monialainen palvelutarjotin. Tällöin he saattoivat käyttää valtionavustusta sen päivittämiseen kansallisten kriteerien mukaiseksi.

Tuotokset:

Kansallisen palvelukonseptin määrittely ([Hakamäki ym. 2023](#))

Tavoite 2. Hyvinvointia ja terveyttä tukevien monialaisten palveluiden löydettävyys ja yhdenvertainen saavutettavuus paranevat (Saavutettiin kokonaisuudessaan)

Toimenpiteet

Projektin tavoitteena oli, että asukkaat löytävät hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut ja toiminnan varhemmin, ja näin ainakin osa sosiaali- ja terveystalvelujen tarpeesta väistyy, vähenee tai siirtyy eteenpäin elämäntaarella. Julkaistut digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet tarjoavat asukkaalle helpon ja vaivattoman pääsyn hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin jatkossa.

Digitaaliset palvelutarjottimet kokoavat yhteen tiedon kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueiden hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävästä palveluista ja toiminnasta, jolloin asukas voi vaivattomasti löytää juuri itselleen sopivia itse- ja omahoidon työkaluja, ilman kirjautumista. Palvelutarjottimelta asukkaat ja ammatillaiset voivat löytää tietoa muun muassa liikunta-, luonto- ja kulttuuripalveluista. Asukas voi itse päättää, hakeeko vain tietoa vai myös palveluja itsenäisesti tai ammatillaisen tukemana osana asiakas- ja palveluohjausta. Näin vahvistetaan itsemääräämisoikeutta ja mahdollistetaan yksilöllinen ja oikea-aikainen tuki. On kuitenkin tärkeää huomioida, että digitaaliset palvelut eivät välttämättä sovellu kaikille asiakasryhmille. Rinnalle tarvitaan myös muita saavutettavia ja henkilökohtaisia palvelumuotoja, jotta jokainen saa tarvitsemansa tuen omista lähtökohdistaan käsin.

THL:n arviointikoosteen perusteella digitaalinen **palvelutarjotin oli osana kaikkien alueellisten hankkeiden (22 kpl, 100 %) monialaisen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallikuvauksia** keväällä 2025. Kaikki alueelliset hankkeet kuvasivat toimintamallinsa Innokylään ja siellä ne ovat kaikkien avoimesti hyödynnettävissä. Osa toimintamalleista on edennyt myös THL:n koordinoimaan HYTE-toimintamallien vertaisarviointiprosessiin.

Palvelutarjottimien ensivaiheen **käyttökokemuksia raportoidaan luvussa 6.2.7.** Ensivaiheen palautteita digitaalisten palvelutarjottimien käytössä saatiin yhteensä 43 asiantuntijalta eri puolilta Suomea ja palautteet raportoitin eteenpäin alueiden kehittämistyöstä vastaaville yhteyshenkilöille THL:n koordinoimassa kehittäjätaapaamisessa 10/2025.

Tuotokset:

Yhteenveto kehittämistyöstä eli kaikki 22 hyvinvointialuetta kehitti monialaisen toimintamallin ja digitaaliset palvelutarjottimet
([Savolainen ym. 2025](#), [THL 2025](#))

Tavoite 3. Kehittämisyhteistyö alueiden, kuntien ja järjestöjen kanssa ja lisääntyvä asiakasohyöty (Saavutettiin kokonaisuudessaan)

Toimenpiteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tarkoittaa toimintaa, jonka tavoitteena on vahvistaa ihmisten mahdollisuuksia huolehtia omasta ja läheistensä hyvinvoinnista ja terveydestä. Se on lakisääteinen tehtävä, joka kuuluu yhteisesti sekä hyvinvointialueille että kuntien kaikille toimialoille. Hyvinvointi ja terveys syntyvät ihmisten arjessa – kotona, työssä, kouluissa ja muissa arjen ympäristöissä. Niitä voidaan vahvistaa juuri näissä yhteyksissä. Ennaltaehkäisevää ja edistävää työtä tehdään monella tasolla. Työ tehdään kuntien ja hyvinvointialueiden palveluissa sekä järjestöjen ja muiden toimijoiden toiminnassa. Koska hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on luonteeltaan monialaista

yhteistyötä ja sen asiakas- ja palveluohjauksen tueksi on kehitetty digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet.

Toimenpide a. Palvelutietovarannon integrointi

Palvelutietovaranto on kansallinen tietovaranto, josta nousee merkittävin osa digitaalisten palvelutarjottimien tiedoista kuten palveluista, niiden järjestäjistä, sisällöstä, sijainnista ja ajankohdista.

Digi- ja väestötietoviraston (DVV) ylläpitämä kansallinen Suomi.fi palvelutietovaranto (PTV) on integroitu osaksi hyvinvoinnin digitaalisia palvelutarjottimia. Palvelutietovarantoa hyödynnetään esimerkiksi DigiFinland Oy:n Tarmoa-palvelussa sekä hyvinvointialuekohtaisissa ja Helsingin kaupungin ratkaisussa. THL:n projektiryhmä oli hankeajan mukana Palvelutietovarannon kehittämistyössä tiiviisti, ja myös luokituksen jatkokehittämistarpeita tunnistettiin. Palvelutietojen laadun ja luotettavuuden ensimmäinen systemaattinen arviointi julkaistiin vuoden 2024 aineistosta ja prosessi uusittiin DVV:n toimesta vuonna 2025. THL ja muut kansalliset kumppanit tuottivat yhteistyössä monipuolista viestinnällistä materiaalia PTV:n palvelutietokuvausten laatimisen ja tunnettavuuden lisäämiseksi.

Toimenpide b. Koulutuskokonaisuus ja verkkokoulu kaikkien käyttöön

Osana Suomen kestävä kasvun ohjelmaa kehitettiin koulutuskokonaisuus tiiviissä yhteistyössä viiden hyvinvointialueen kanssa. Koulutuksen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) ammattilaisten valmiuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä ennaltaehkäisevän työotteen soveltamiseen. Lisäksi koulutus toimii tukena RRP-hankkeissa kehitettyjen toimintamallien ja digiratkaisujen käyttöönotossa ja juurtumisessa osaksi alueellista toimintaa.

Koulutuksen suunnittelu ja materiaalien tuottaminen käynnistettiin tammikuussa 2024. Kesäkuussa toteutettiin neljän koulutusvideon kuvaukset yhteistyössä alueiden hanketyöntekijöiden kanssa. Koulutus on perustietopaketti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Ammattilaisten ja esihenkilöiden laaja osallistaminen suunnitteluun on varmistanut koulutuksen käytännölläisyyden ja hyödynnettävyyden, ja kohderyhmän taustan huomioiminen mahdollisti sisällön kohdentamisen tarkoituksenmukaisesti. Syksyn aikana toteutettiin pilottikoulutuksia monipuolisissa toimintaympäristöissä, ja niihin osallistui yhteensä noin sata ammattilaista ja esihenkilöä hyvinvointialueilta. Koulutus koettiin hyödylliseksi, ja se tarjosi osallistujille konkreettisia työkaluja asiakkaiden tarpeiden ja tavoitteiden kokonaisvaltaiseen ja asiakaslähtöiseen huomioimiseen. Osallistujilta kerätty palaute hyödynnettiin koulutuksen jatkokehittämisessä.

Koulutuskokonaisuus tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistamista vahvistamalla ennaltaehkäisevän työn merkitystä ja asiakaslähtöistä toimintakulttuuria. Koulutuksen laajentamiseksi ja saavutettavuuden varmistamiseksi kehitettiin verkkokoulutus, joka tarjoaa laajasti saatavilla olevan oppimisympäristön. Verkkokoulutus Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteet sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, koostuu neljästä teemasta: yhteinen vastuu, valintoihin vaikuttaminen, yhteistyön rakentaminen sekä asiakas- ja palveluohjaus. Verkkokoulutus sisältää infovideoita, diaesityksiä sekä harjoituksia, jotka tukevat oppimista monipuolisesti. Sen suorittaminen kestää noin 2–3 tuntia. Verkkokoulutusta suositellaan hyödyntäväksi myös kunnille ja järjestöille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen osa vaikuttavaa ja kustannustehokasta palvelua. Ammattilaisten osaamisen kehittäminen edellyttää koulutusratkaisuja, jotka ovat helposti

saavutettavia, skaalautuvia ja ajankohtaisia, ja jotka tukevat strategisesti ennaltaehkäisevän työn vahvistamista sekä palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Verkkokoulutus tarjoaa tähän rakenteellisen ratkaisun, joka tukee hyvinvointialueiden strategisia tavoitteita ja edistää palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteet – koulutuksen näkyvyyttä on lisätty THL:n viestinnän kanssa kattavalla markkinoinnilla eri medioissa ja sidosryhmissä. Lisäksi aiheesta on hyväksytty tiivistelmä kansainväliseen European Public Health –konferenssiin Helsingissä 2025.

Tuotokset

Katsaus digipalvelujen käytöstä

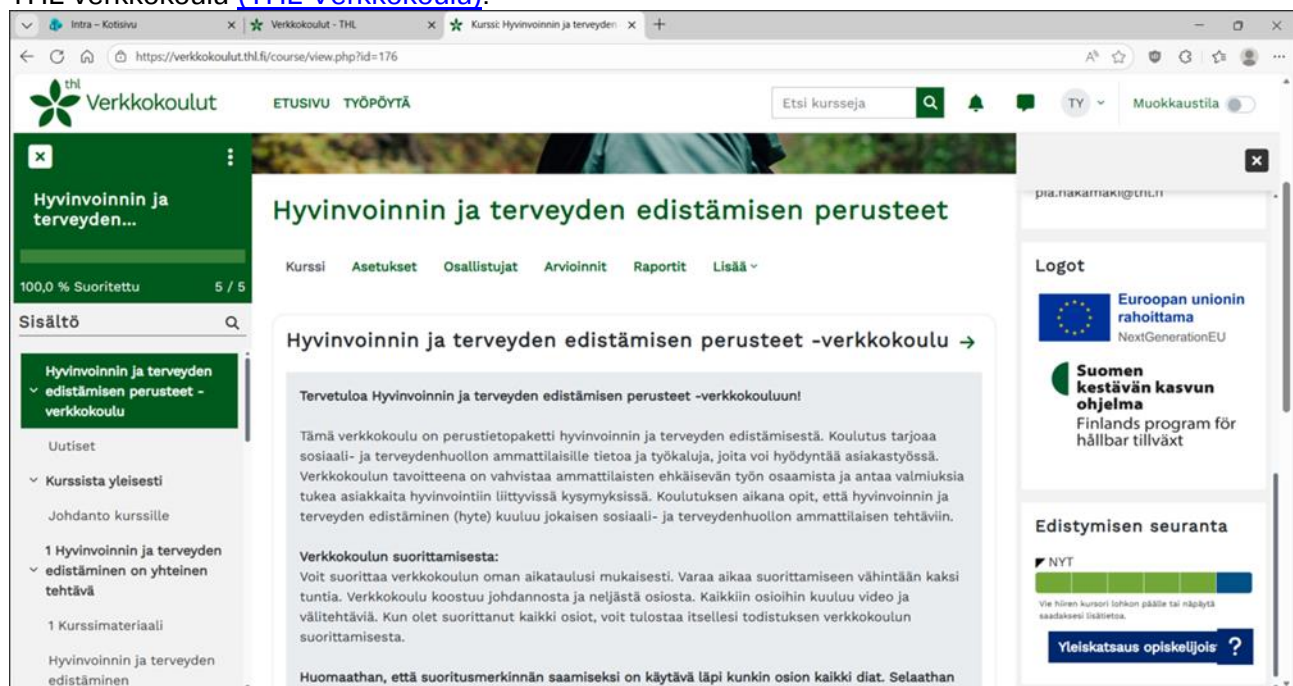
[\(Virtanen ym. 2023\)](#)

Tutkimusjulkaisu palvelutietovarannon tietojen laadusta

[\(Pauna ym. 2025\)](#)

Tutkimusjulkaisu palvelutarjottimien käyttömääristä ja kokemuksista [\(Kyytsönen ym. 2025\)](#)

THL verkkokoulu [\(THL Verkkokoulu\)](#):



Kuva 1. Kuvakaappaus THL-Verkkokoulusta.

Tavoite 5. Digitaalisten palvelutarjottimien kehittäminen ja käyttöönotto alueilla (Saavutettiin kokonaisuudessaan)

Tavoitteen 1 mukaisesti jokainen hyvinvointialue kehitti ja käyttöönotti hankekauden aikana joko kansallisen Tarmoa-palvelutarjottimen tai oman alueellisen palvelutarjottimen ratkaisun.

Toimenpiteet

Kirjaamisen tuki

Kehittämistyön aikana onnistuttiin kehittämään myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedonhallintaa ja tiedonhallinnan yhteistyötapoja. Keväällä 2024 THL teki kartoituksen alueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kirjaamisen tarpeista. Kartoituksessa selvisi, että hyvinvointialueet toivoivat sote-palveluiden johtamisen apuvälineeksi mahdollisuutta tuottaa seurantatietoa edistävästä ja ehkäisevästä toiminnasta osana terveydenhuollon ammattilaisten työtä. Selvityksen aikaan esimerkiksi kulttuurihyvinvointiin liittyvän ohjauksen ja neuvonnan kirjaaminen ja seuranta kansallisesti ei ollut mahdollista. Alueilla oli käytössä edistävän ja ehkäisevän toiminnan seurantaan omia kirjaamiskoodoja ja ohjeita. Seurantatietoa ei kuitenkaan kertynyt kansallisesti.

Kirjaamista mahdollistavat uudet OAB-koodit (OAB61–OAB64) selkeyttävät tiedon laatua, vertailtavuutta ja tukee alueellista tiedolla johtamista jatkossa. Lisäksi koodistojen yhtenäinen käyttö voi edesauttaa kansallista seuranta- ja vaikuttavuustarkastelua jatkossa esimerkiksi Suomen HYTE-kerrointoiimen kaltaisten prosessi- ja tulosindikaattoreiden näkökulmasta.

Uudet koodit ovat tarkemmin:

- OAB61 Kulttuurihyvinvoinnin neuvonta ja ohjaus : Kulttuurihyvinvointi otetaan puheeksi asiakkaan kanssa. Asiakkaalle voidaan antaa myös kulttuurihyvinvointiin liittyvää ohjausta ja neuvontaa, jossa asiakas ohjataan kulttuuripalveluihin tai -toimintaan.
- OAB62 Luontopalvelujen ja lähiluonnossa liikkumisen neuvonta ja ohjaus : Luontopalvelut ja lähiluonnossa liikkuminen otetaan puheeksi asiakkaan kanssa. Asiakkaalle annetaan luontopalveluihin ja lähiluonnossa liikkumiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.
- OAB63 Hyvinvoinnin neuvonta ja ohjaus tai hyvinvointilähete : Kokonaisvaltainen hyvinvointi otetaan puheeksi asiakkaan kanssa. Asiakkaalle voidaan antaa kuntien ja järjestöjen hyvinvointipalveluihin liittyvää neuvontaa ja ohjausta tai hyvinvointilähete.
- OAB64 Digitaalisiin itse- ja omahoitopalveluihin liittyvä neuvonta ja ohjaus : Asiakkaan ohjaus digitaalisten itse- ja omahoitopalvelujen pariin hänen oman hyvinvointinsa ja terveytensä edistämiseksi.

Hyödyt ja vaikutukset

Uusien toimenpidekoodien myötä hyvinvointialueet voivat ensimmäistä kertaa seurata kansallisesti yhteisillä OAB-koodeilla asiakas- ja palveluohjausta erilaisiin hyvinvointia ja terveyttä tukeviin palveluihin, joita kunnat ja järjestöt ja muut toimijat tarjoavat.

Tuotokset

Uudet toimenpidekoodit terveydenhuoltoon, uutinen koodeista ([THL-uutinen uusista toimenpidekoodeista](#)):

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Yhteystiedot / Medialle

Find...

Ajanvasta

Tiedotteet ja uutiset

Näytä merkittävät uutiset väkivallan tiedon verkossa

Uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidekoodit nyt käytettävissä

5.9.2025

THL on julkaisut 1.9.2025 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) toimenpidekoodit osana kansallisen koodistopalvelimen toimenpideluokituksia. Koodien käyttöönotto on merkittävä askel kohti vaikuttavampaa ja yhdenmukaisempaa ennaltaehkäisevää työtä sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Uudet OAB-koodit mahdollistavat esimerkiksi kulttuurihyvinvointiin, luontoliikuntaan ja digitaalisiin omahoitopalveluihin liittyvän ohjauksen ja neuvonnan kirjaamisen rakenteisesti. Tämä parantaa tiedon laadua ja vertailtavuutta sekä tulee alueellista tietojointamista.

Koodit ovat:

- OAB1: Kulttuurihyvinvoinnin neuvonta ja ohjaus
- OAB2: Luontopalvelujen ja lähiuinnossa liikunnan neuvonta ja ohjaus
- OAB3: Hyvinvoinnin neuvonta ja ohjaus tai hyvinvointilähete
- OAB4: Digitaalisiin itse- ja omahoitopalveluihin liittyvä neuvonta ja ohjaus

Toimenpideluokituksia käytetään terveydenhuollossa osana potilaskertomuksen keskeisiä terveystietoja, paikallisissa potilastietojärjestelmissä sekä valtakunnallisissa Kanta-palveluissa. Lisäksi sitä hyödynnetään esimerkiksi hoitoilmoitusten tiedonkeruussa, tilastoinnissa sekä kliinisessä tutkimus- ja kehittämisessä.

Kaikki hyvinvointialueet voivat ottaa uudet koodit käyttöönsä halutessaan. Koodien avulla voidaan seurata niin hyvinvointialueilla kuin kansallisestikin asiakas- ja palveluohjausta, jossa ohjaus tapahtuu hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden ja toimintain. Seuranta voidaan tehdä hyvinvointialue- ja toimipaikkatasona.

Koodit syntyvät hyvinvointialueiden, STM:n ja THL:n yhteistyöllä hyvinvointialueiden tarpeista. THL selvittää koodien saaman palautteen pohjalta mahdollisuuksia laajentaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kirjaamista myös sosiaaliin. Sosiaaliin kirjaaminen voidaan laajentaa aikaisintaan syyskuusta 2027.

Lisätietoja

Emilia Kollander
Enkluusurimittaja
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi
puh. 029 324 8247

Aiheesta lisää

- THL, STM ja hyvinvointialueet yhteistyössä mahdollistavat ennaltaehkäisevän työn näkyväksi tekemisen - THL
- Koodistopalvelutiedote 62/2025: THL - Toimenpideluokituksia on päivitetty koodistopalvelimella - THL
- THL Toimenpideluokituksen ohjaus ja neuvonta-koodit
- Potilastiedon kirjaamisen yleisopas: v. 7.0
- Opas sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyä (sähköinen julkaisu, yhteistyötiet.)
- Kirjaaminen monialaisessa yhteistyössä (sähköinen julkaisu, yhteistyötiet.)
- Terveydenhuollon kirjaamisohjeet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonsepti -projekteissa on edistetty toimenpidekoodien kehittämistä. Projekti kuuluu Suomen kestävän kasvun ohjelmaan (RRP). Suomen kestävän kasvun ohjelman rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU).

Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRP)

Euroopan unionin rahoittama – NextGenerationEU

Tuosta

Löysitkö sisällöstä etsimääsi tietoa?

4 vastauksia

Kyllä löysin

Löysin osittain

En löytänyt lainkaan

Sisältö oli epäselvää

Kuva 2. Kuvakaappaus THL-uutisesta, jossa kerrotaan uusista toimenpidekoodeista.

Esite palvelutarjottimista
[\(THL, DVV & Lähellä.fi 2025\)](#)
Video palvelutarjottimista
[\(THL & DVV 2023\)](#)
Opas markkinoinnin ja viestinnän tueksi
[\(Taiminen ym. 2024\)](#)

Tavoitteiden yhteiset toimenpiteet, vaikutukset ja hyödyt

Keskeiset toimenpiteet (suluissa tavoitteet, joihin toimenpide kohdistuu)

- Palvelukonseptin julkaisun yhteiskirjoittaminen ja julkaisu (2023) (1.)
- Asukas- ja ammattilaistyöpajojen suunnittelu ja toteutus (1.–5.)
- Toimintamallien ja digitaalisten palvelutarjottimien kehittämisen, käyttöönoton ja vakiinnuttamisen tuki alueilla (2.–5.)
- Kansallisen ja alueellisen verkostoyhteistyön koordinointi ja alueiden tarpeenmukainen tuki (2.–5.)
- Kansallisten verkostojen ja digikehittämisen vertaisfoorumin perustaminen ja pysyvien ylläpidosta vastaavien verkostojen tunnistaminen (5.)

- Digiratkaisujen pilotoinnin, käyttöönoton ja vakiinnuttamisen viestinnällinen tuki, alustat ja materiaalit (2.–5.)
- Säännölliset arviointikoosteet hyvinvointialueiden kehittämistyön tuloksista (1.–5.)
- Seurantatiedon määrittely ja käyttäjämäärien sekä käyttökokemusten tiedonkeruu (3.)
- Digiratkaisujen kehittämisen tukeminen ja tiedonkulun vahvistaminen (Tarmoa + alueelliset ratkaisut) (5.)
- Koulutuskokonaisuuden ja verkkokoulutuksen toteutus ylläpitovaiheen tueksi (2.–5.)
- Tiedonhallinnan kehittäminen hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveystietopalvelujen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön johtamisen tueksi (2.–5.)

Vaikutukset

- Hyvinvointi, terveyttä ja osallisuutta edistävien palvelujen saavutettavuus ja löydettävyyys parantunut
- Asiakas- ja palveluohjaus (hyte) vakiintumassa osaksi sote-palveluja ja digitaalinen palvelutarjotin tukee uutta toimintakulttuuria
- Ammattilaisten osaaminen vahvistunut
- Digipalvelujen kypsyystaso noussut
- Ensivaiheen käyttömäärät ja -kokemukset lupaavia (Tarmoa ja palvelutarjottimien erillisratkaisut)
- Käyntimäärät yhteensä 116 617 etusivun käyntiä sekä 4 930 hyvinvointikartoitusta (tammi–huhtikuu 2025)

Hyödyt

a) Palveluiden ja toiminnan löydettävyyys paranee

Asukas löytää häntä kiinnostavat kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut ja toiminnan kootusti yhdestä paikasta.

Asukkaan ja hänen läheistensä hyvinvointi ja voimavarat vahvistuvat.

Palvelutarjotin on ammattilaisen ja kansalaisen työväline oman ja läheisten hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitoon ja edistämiseen.

Raskaiden sote-palvelujen tarve vähenee tai siirtyy hyvinvointia ja terveyttä edistävillä palveluilla ja toiminnalla.

b) Asiakkaan ohjaaminen hyvinvointia tukevaan toimintaan helpottuu

Ammattilainen voi ohjata asiakkaan kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluihin, kun ajantasainen tieto on saatavissa.

c) Toimintatavan muutos

Hyvinvointi ja terveyttä edistäviin palveluihin ohjaaminen ehkäisee asiakkaiden tilanteiden vaikeutumista ja säästää aikaa muihin asiakaskohtaamisiin.

Yhteistyö eri toimijoiden välillä tiivistyy. Käyttökokemuksia ja seurantatietoa palvelutarjottimien käyttöönotosta ja käyttökokemuksia on tarkemmin tämän raportin lopussa luvussa ”Seurantatietoa palvelutarjottimen käyttöönotosta”.

d) Varmistaa painopisteen siirtoa hoidosta ennaltaehkäisevään työhön

Sote-palvelujen tarpeen kasvua ja kustannuksia voidaan hillitä laajasti käytössä olevilla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluilla, toiminnalla ja digitaalisten ratkaisujen laajalla.

e) Asiakas- ja palveluohjaus selkiytyy

Asiakas ja ammattilainen löytävät parhaiten asiakkaan tilanteeseen sopivat palvelut.

Yhtenäiset tiedonhallinnan rakenteet ja vertailutiedot johtamisen tukena.

Tarmoa tarjoaa tietoa palvelujen tarjonnasta, kysynnästä ja toiminnan hyödyistä.

Mahdollisuus hyvinvointilähetteen yhtenäiseen tietomäärittelyyn.

Jatkotoimet

Hankkeen päättyessä on tuettu Palvelutarjottimien ylläpitoa ja pienkehittämisen juurtumista osaksi alueiden pysyvää johtamista muun muassa esittelemällä esimerkkejä eri hyvinvointialueiden vakiinnuttamistoimista ja seuraamalla ylläpitovastuun siirtymistä linjaorganisaatioille.

Seurantatietoa palvelutarjottimien käyttöönotosta

Syksyllä 2024 THL:n, hyvinvointialueiden, DigiFinlandin ja muiden toimijoiden kanssa määriteltiin palvelutarjottimille seurantatiedon ohje ja seurantamittarit hyte-palvelukonseptin hankekaudelle. THL toteutti seurantatiedonkeruun tammi-huhtikuussa 2025. Siinä kerättiin tiedot Tarmoan sekä erillisten palvelutarjottimien 1. etusivujen käyntimääristä, 2. käyttökokemuksista ja 3. itsearviot THL:n minimikriteerien toteutumisesta palvelutarjottimilla. Minimikriteerit perustuivat Hyte-palvelukonsepti-julkaisuun.

Alueiden tuli seurantatiedon määrittelyohjeen mukaan mitata palvelutarjottimen käyttökokemusta vähintään kerran hankekauden aikana. Kysely tuli toteuttaa viimeistään huhti-toukokuun vaihteeseen mennessä. Mittauksen sai toteuttaa erillisenä kyselynä tai pysyvänä osana palvelutarjotinta. Alueet saivat valita käyttökokemusmittauksen keston itse. Käyttökokemuksen mittauksessa tuli kysyä sanatarkasti seuraavat kysymykset:

Taustakysymys: Onko vastaaja

- Asukas
- Hyvinvointialueen työntekijä
- Järjestön tai yhdistyksen edustaja
- Kunnan työntekijä
- Muu

Kuinka hyödyllistä palvelutarjottimelta löytyvä tieto oli mielestäsi?

- Erittäin hyödyllistä
- Hyödyllistä
- En osaa sanoa
- Ei kovin hyödyllistä
- Ei lainkaan hyödyllistä

Kaikki 22 hyvinvointialuetta vastasivat seurantatiedonkeruuseen palvelutarjottimensa kehitystilanteen mukaisesti toukokuussa 2025 (Taulukot 3.-6.).

Seurantatiedonkeruussa 18 hyvinvointialuetta toimitti tiedot palvelutarjottimen etusivun käyntimäärää koskevaan kysymykseen. Puuttuvat neljä hyvinvointialuetta eivät toimittaneet tietoa, koska heidän palvelutarjottimensa oli joko pilotissa, päivityksessä, kehityksen alla eli heillä ei ollut vielä analytiikkatyökalua käytettävissään. Tammi-huhtikuun 2025 väliseltä ajalta kaikkien hyvinvoinnin palvelutarjottimien etusivujen käyntimääriä ja sivulatauksia oli yhteensä 116 617 kappaletta ja Tarmoan hyvinvointikartoituksia lisäksi yhteensä 4 930 kappaletta.

Yhteensä 20 hyvinvointialuetta toimittivat tiedot käyttökokemusmittauksen kysymykseen. Kaksi aluetta ei toimittanut tietoa käyttökokemusmittaukseen, sillä toisen palvelutarjotinta ei ollut vielä käyttöönotettu ja toisen palvelutarjotin oli päivityksessä.

Taulukko 2. Tarmoan käyttökokemuskyselyn taustatiedot kuudelta hyvinvointialueelta (kevät 2025)

Kuinka monta seuraavien ryhmien edustajaa antoi palautetta?		
Vastaajaryhmät	Vastausten lukumäärä (n)	%-osuudet
Asukas	171	64
Hyvinvointialueen työntekijä	81	30
Järjestön tai yhdistyksen edustaja	13	5
Kunnan työntekijä	1	0,5
Muu	1	0,5
Yhteensä	267	100

Taulukko 3. Tarmoan käyttökokemuskyselyn tiedot kuudelta hyvinvointialueelta (kevät 2025)

Mitä vastauksia vastaajat antoivat kysymykseen "Kuinka hyödyllistä palvelutarjottimelta löytyvä tieto oli mielestäsi?"		
Vastaus	Vastausten lukumäärä (n)	%-osuudet
Erittäin hyödyllistä	19	17
Hyödyllistä	34	30
En osaa sanoa	21	19
Ei kovin hyödyllistä	9	8
Ei lainkaan hyödyllistä	29	26
Yhteensä	112	100

Taulukko 4. Erillisten palvelutarjottimien käyttökokeuskyselyn taustatiedot kolmeltatoista hyvinvointialueelta (Kevät 2025).

Kuinka monta seuraavien ryhmien edustajaa antoi palautetta?		
Vastaajaryhmät	Vastausten lukumäärä (n)	%-osuudet
Asukas	229	38
Hyvinvointialueen työntekijä	183	31
Järjestön tai yhdistyksen edustaja	76	13
Kunnan työntekijä	43	7
Muu	66	11
Yhteensä	597	100

Taulukko 5. Erillisten palvelutarjottimien käyttökokeuskyselyn tiedot kolmeltatoista hyvinvointialueelta (Kevät 2025).

Mitä vastauksia vastaajat antoivat kysymykseen "Kuinka hyödyllistä palvelutarjottimelta löytyvä tieto oli mielestäsi?"		
Vastausvaihtoehdot	Vastausten lukumäärä (n)	%-osuudet
Erittäin hyödyllistä	104	24
Hyödyllistä	187	43
En osaa sanoa	82	19
Ei kovin hyödyllistä	40	9
Ei lainkaan hyödyllistä	21	5
Yhteensä	434	100

THL:n ensimmäisessä palvelutarjottimia koskevassa seurantatiedonkeruussa hyvinvointialueita pyydettiin myös ilmoittamaan, kuka alueen hyvinvoinnin digitaalisen palvelutarjottimen yhteyshenkilö on hankekauden jälkeen. Yhteensä 18 hyvinvointialuetta nimesi seurantatiedonkeruussa palvelutarjottimensa hankekauden jälkeisen yhteyshenkilön eli ylläpidosta vastaavaan asiantuntijan.